

God, Wat een mooie dag!

ben meer gemeen dan de muziek, daar allebei in hun jeugd overwogen medicijnen te studeren. Het is er nimmer van gekomen. Jessye Norman, gedrapeerd in de kleuren van de Franse vlag zong op 14 juli 1989 de Marseillaise op het beroemde Place de la Concorde in Parijs. Het is een blijk van achting voor deze diva dat ze ter gelegenheid van de viering van 200 jaar Franse revolutie het feest mocht opluisteren. Maar Marian Anderson was de voorganger die zich een weg naar Europa baande. In 1972 zorgde ze ervoor dat jonge artiesten een beroep kunnen doen op een door haar ingestelde Marian Anderson Fellowship, een studiebeurs.

Net als Anderson hebben zwarte klassiek geschoolde operazangeressen Negro-spirituals op haar

repertoire staan. Maar hoe zou hun professioneel leven zonder klassieke Europese componisten zijn? De Noordamerikaanse Roland Hayes was één van de eerste zwarte concertzangers die internationaal doorbrak. Hij inspireert Marian Anderson om naast de negro spirituals Brahms en Schubert te zingen. Het Ave Maria van de Weense Franz Schubert, haar lievelingscomponist, wordt haar handelsmerk. De beroemde dirigent Arturo Toscanini zegt tegen haar: "Yours is a voice one hears once in a hundred years." Met een groot acteur, de Noordamerikaanse bariton Paul Robeson, trad Marian Anderson op. In de jaren 20 kwam het nauwelijks voor dat Zwarten zich toelegden op het klassiek Europees genre. Volgens het Noordamerikaans establishment hoorden ze in de Cotton Club

thuis en nergens anders. En zeker niet in de wereld van de klassieke Europese muziek.

Daar Anderson geen Frans, Duits of Italiaans verstond, moest ze elke tekst syllabel voor syllabel leren. Vooral Duits bezorgde haar problemen, want een Lied van Brahms leer je niet één, twee, drie. Zo'n gedicht op muziek moet je doorvoelen en de woorden moeten je raken. Op een gegeven moment is Mevrouw Anderson ontmoedigd, maar als haar hardwerkende schrob-bende moeder ziek wordt, wordt ze daadkrachtig. Ze besluit haar repertoire weer op te pakken en zich op de vreemde talen toe te leggen. Ze vertrekt naar het buitenland om zich de talen eigen te maken. Op 27-jarige leeftijd is ze op een schip naar Engeland. Een jaar later is ze terug. In 1931 woont

ze in Duitsland en is de taal dan machtig. Zingen wordt de poëtische kracht van woorden doorvoelen.

In 1936 luistert Joseph Stalin in Moskou naar haar, in 1938 wordt ze door Franklin Roosevelt in het Witte Huis uitgenodigd, en in 1938 is ze met haar vaste Scandinavische pianist K. Vehanen in Dakar. In New Delhi wil men haar zo graag zien en horen, dat het vechten om een kaartje is.

Anderson schrijft: "My mission is to leave behind me the kind of impression that will make it easier for those who follow." Racisten in Noord-Amerika maken het haar echter niet gemakkelijk. Anderson: "I had become, whether I liked it or not, a symbol, representing my people."

In 1943 trouwt ze met King Fischer, een zwarte architect, die haar 20 jaar lang het hof had gemaakt. Aangezien hij er als een 'white man' uitzag, kreeg het echtpaar meer dan eens zowel met zwart als wit problemen.

Alle supersterren werken op de zenuwen en fascineren. In de kerk zong Anderson normaal alt, maar als enkele mannen niet kwamen opdagen, nam ze de lichte tenor, of medium bas voor haar rekening. Een ongewone rangeerschikking. De diva geloofde dat haar muzikaal talent een godsgeschenk was: *I open my mouth to the Lord, and I will never turn back.*

Maar het is misschien wel het geloof in god, haar talent, haar gulheid en vooral het geloof in zichzelf dat haar onsterfelijk maakt.

Marian Anderson - My Lord, What a beautiful morning / New York / Viking, 1956.